

Programació de Santa Coloma Ciutat Pubilla: Arribada de la Flama de la Sardana, Proclamació de la Ciutat Pubilla, Inauguració de la escultura pública La Sardana, Dinar de germanor, El Venciment del drac, Diada de Sant Jordi, Concert de la Cobla Simfònica de Catalunya, Elements simbòlics de la Ciutat Pubilla, Programació de ballades de sardanes durant l'any, Sardanes del mestre Pairó, Sardana i dona, Homenatge al Sr. Pere Roig, Onze de Setembre: sardanes de Santa Coloma, Ballades d'estiu, La Ciutat Pubilla a la Diada de l'Ensenyament, Ball de punts lliures, Ensenyament de sardanes, Gimcana de les tradicions populars, Taller de ball, My way: concert de sardana fusió, Testes de fang, Cançó d'amor i de guerra, Transardana: Les sardanes noves, Companyia de Ballet David Campos, Concert de cloenda, Sons de Santa Coloma, La Ciutat Pubilla digital, Actes literaris a l'entorn del pubillatge, Exposició de fotografia, Concurs de pintura, La sardana del pubillatge, Aplec de la Sardana, Segell oficial del pubillatge, Senyalització de Santa Coloma com a Ciutat Pubilla 2007, Música d'Arrel, Master class, Exposició "Catalunya al món, el món a Catalunya", Jornades divulgatives, Vocabulari de les tradicions populars. Comissió Organitzadora de Santa Coloma Ciutat Pubilla 2007: Patronat Pro-Aplec, Amics de la Sardana, Centre Excursionista Puigcastellar, Centre de Tradicions Populars Joan Pairó, Àrea Cultural Oriol, Orfeó Tanit, Associació Cultural La Colmena, Club Ciclista Colomenc, UDA Gramenet, Centro Cultural Colonia Egabrense, Casa de Aragón Virgen del Pilar, Airiños da Nosa Galicia, Colla Vella de Diables i Associació Sociocultural Els Ibers de Santa Coloma de Gramenet. Entitats que recolzen Santa Coloma Ciutat Pubilla 2007: AECC Catalunya Contra el Càncer, Agrupació del Comerç i la Indústria de Santa Coloma de Gramenet, que comprèn 800 comerciants i empresaris, Agrupació Cultural en Defensa de la Gent Gran, Agrupació de Veïns del Districte III, Agrupació de Veïns del Barri del Fondo, Àrea Cultural Oriol, Arxiprestat de Santa Coloma, Associació de Puntaïres de Santa Coloma, Associació de Veïns de Can Mariner, Associació de Veïns de Riera Alta, Associació de Veïns de Riu Nord, Associació de Veïns de Riu Sud, Associació de Veïns de Safarejos, Associació de Veïns de Santa Rosa, Asociación de Soporte Emocional en el Duelo, Associació Penya Bètica, Associació d'Afectades i Afectats de Fibromialgia i Fatiga Crònica, Bancaixa, Banco Pastor, Banco Bilbao Vizkaia Argentaria (B.B.V.A.), La Baska Còmics, Caja de Ahorros del Mediterráneo, Caja de Badajoz, Cajamar, Caja Rural de Jaén, Caixa Catalunya, Caixa Manlleu, Caixa de Manresa, Caixa Sabadell, Castellers de Santa Coloma, Centre de Tradicions Populars Joan Pairó (CTPC), Centre Excursionista Puig Castellar, CEMFIS, Cercle Filatèlic de Santa Coloma, Club de Bàsquet Santa Coloma, Club Ciclista Colomenc, Club Pati Colomenc, Club Sant Jordi, Colla de Draconaires de Santa Coloma, Colla de Trabucaires de Santa Coloma, Colla Vella de Diables de Santa Coloma, Col·lectiu Ecologista Gram, Col·legi Verge de les Neus, Consell Esportiu del Barcelonès Nord, Convergència i Unió, Coordinadora d'Associacions de dones, Coordinadora de la Gent Gran, Coordinadora de Jubilats, EIDOS Dinamització Social, El Punt Diari, Escola de Puntaïres del Raval, Escola Municipal de Música, Escola Oficial d'Idiomes, Esquerra Unida Alternativa, FAVGRAM, Fundació Aspanide, Fundació Tallers de Catalunya, Fundació Privada Intergramenet, Gimnàs Pitus, Grallers de Santa Coloma, Grup de Dones de Can Mariner, Grup de Dones Safarejos, Hermandad Rociera Pura y Limpia, Hermandad Rociera Sant Rafael Arcàngel, Iniciativa per Catalunya Verds, Jubilats i Pensionistes, Marfil Santa Coloma, Orfeó Tanit, Parròquia de Sant Josep Oriol, Parròquia de Santa Coloma, Partit Popular, Penya Barcelonista de Santa Coloma, Porcuatro Diseny Gràfic, Partit dels Socialistes de Catalunya, Produccions Tanit Serveis Culturals, Raïces del Sur, Societat Cooperativa Limitada La Colmena, Solentiname, Taller de Pintura amb Roba, Transports Font Ginesta, Tresens, Triballcoloma, Unió General de Treballadors, Unió Colomenca d'Atletisme

obrim la rotllana!
Santa Coloma(07)
Ciutat Pubilla

SC+

Ajuntament
de Santa Coloma
de Gramenet

Diputació
Barcelona
xarxa de municipis

Generalitat
de Catalunya

Títol: Santa Coloma Ciutat Pubilla

Coordina: Servei de Cultura de l'Ajuntament de Santa Coloma de Gramenet

Fotografies: Arxiu fotogràfic Ajuntament, Arxiu fotogràfic Museu Torre Balldovina, Juanjo Marín, Albert L. Rovira, Jordi Abad, Manuel Reyes

Disseny: Reyes/Abad, Disseny gràfic

Edita i imprimeix: Ajuntament de Santa Coloma de Gramenet

Dipòsit Legal: B-15926-2007

Índex

PRESENTACIÓ DE L'ALCALDE 7

OBRIM LA ROTLLANA! 9

SANTA COLOMA, CIUTAT OBERTA 12

LES CIUTATS DE SANTA COLOMA 16

AGRAÏMENTS 19

EL PATRONAT PRO APLEC I AMICS DE LA SARDANA 23

PROGRAMA D'ACTES OFICIALS DEL PUBILLATGE 27

Presentació

Santa Coloma de Gramenet celebraenguany el seu nomenament com a Ciutat Pubilla de la Sardana. La nostra ciutat pren, doncs, un relleu que, des de fa més de quaranta-cinc anys, recau en una població catalana diferent. Santa Coloma gaudeix així de l'honor de promoure i difondre la cultura popular tradicional, en particular, la sardana.

L'aportació de Santa Coloma en l'itinerari de les ciutats pubilla és una proposta cultural innovadora, integradora i que alhora actualitza les tradicions. En aquest sentit, Santa Coloma vol ser un referent de ciutat que interpreta, des dels seus valors i potencialitats, un any de pubillatge.

Santa Coloma ha estat històricament una ciutat acollidora. Avui, com en altres municipis de l'àrea metropolitana, hi conviuen una diversitat de cultures que aporten riquesa cultural i capacitat per a la convivència, valors que, entre tots, hem volgut aprofitar per fer realitat el projecte Santa Coloma Ciutat Pubilla 2007.

Altres actius de la ciutat són el seu dinamisme cultural i la creativitat, dels quals les produccions locals són un clar reflex. Les complicitats que s'han establert entre els creadors locals i la participació d'artistes amb vocació d'anar sempre més enllà donen a les produc-

cions del pubillatge colomenc un accent innovador imprescindible.

Igualment, una línia d'intervenció fonamental ha estat la recuperació de la memòria històrica mitjançant exposicions, concerts, llibres, homenatges, conferències i jornades divulgatives. Aquestes són algunes de les accions que rescaten espais poc transitats de la memòria de la ciutat.

Però Santa Coloma Ciutat Pubilla vol deixar sediments ben arrelats i amb projecció de futur, tot llegant una sèrie de testimonis que donin fe que aquest any ha estat significatiu per als colomencs. M'agradaria destacar especialment l'escultura pública *La sardana*, de l'artista local Conxa Badia, que romanirà a la ciutat com a monument representatiu del nostre pubillatge.

La ciutat acull amb entusiasme aquesta celebració brindant als colomencs un programa d'actes extens i suggeridor, que volem oferir i projectar arreu com a símbol de coneixement i com a nexa cultural a través de la nostra dansa més emblemàtica.

Convido tothom a implicar-s'hi, a participar-hi i a gaudir del nomenament de Santa Coloma com a Ciutat Pubilla de la Sardana 2007: Obrim la rotllana!

Bartomeu Muñoz Calvet
Alcalde de Santa Coloma de Gramenet

Obrim la rotllana! Santa Coloma

Ciutat Pubilla 2007

El 2007 serà l'any de Santa Coloma de Gramenet com a Ciutat Pubilla de la Sardana. Aquest reconeixement, que ja té més de 45 anys d'història, distingeix cada any una ciutat catalana, que tindrà el deure de promoure i enriquir aquesta manifestació de la rotllana.

La selecció de la candidatura colomenca, impulsada pel Patronat pro Aplec, els Amics de la Sardana i l'Ajuntament, amb el suport d'un gran nombre d'entitats locals i de la ciutadania en general, ha premiat la ja centenària trajectòria sardanista del municipi i el seu compromís amb les tradicions i la cultura catalanes.

El projecte Santa Coloma Ciutat Pubilla mira directament cap a la realitat actual de la vila, amb l'objectiu de recuperar i **popularitzar les tradicions catalanes** buscant la complicitat i la participació dels diversos sectors de ciutadans.

La ciutat assumeix, doncs, el repte del pubillatge amb un projecte cultural d'ampli abast, amb la voluntat de garantir la continuïtat de les tradicions i el respecte cap a elles i seguir la línia de les anteriors ciutats pubilla, però també reinventant i obrint portes a noves propostes. El folklorista local Joan Pairó va manifestar: "Folkloritzar les coses és matar-les amb elegància. La sardana no l'hem de conservar. Vull dir que cal vitalitzar-la."

Obrim la rotllana,
a Santa Coloma, a nous
dansaires en un ball ja
començat, a la difusió
de les tradicions
catalanes

Així, creiem que les noves fórmules artístiques i la creativitat manifesta i latent a la ciutat poden revifar i obrir nous camins a les tradicions populars mitjançant una sèrie de **produccions locals**. Santa Coloma troba en el pubillatge una oportunitat única per impulsar els seus creadors **projectant la imatge exterior del municipi** a partir de les qualitats de la ciutat.

Però també cal atendre el passat per poder encarar el futur. **La recuperació de la memòria històrica** i del rastre d'un segle de sardana a Santa Coloma ens prepara per a un programa en què les lliçons magistrals de musicòlegs, les exposicions i els homenatges es barrejaran amb ballades de sardanes en diversos llocs de la ciutat i amb les intervencions educatives. El pubillatge ens obre una porta per afermar llaços entre les

múltiples cultures i identitats que avui conviuen a la ciutat i uneix així passat, present i futur.

Obrim la rotllana, a Santa Coloma, a nous dansaires en un ball ja començat, a la difusió de les tradicions catalanes, a les noves propostes de la ciutat, a nous horitzons més enllà del nostre terme i, finalment, obrim la rotllana a la recuperació d'una memòria que ens fa ser el que som.

Comissió Organitzadora de Santa Coloma de Gramenet, Ciutat Pubilla 2007

Santa Coloma *Oberta*

Santa Coloma és una ciutat que forma part de la comarca del Barcelonès dintre de la denominada àrea metropolitana de Barcelona, amb un terme municipal petit, molt poblada, densa i estancada pel que fa a la població, que ha deixat de ser jove, amb una forta presència de persones d'altres regions d'Espanya (disminueix) i d'altres països (augmenta), amb molta mobilitat a fora del municipi, sobretot per motius laborals i d'estudi, i amb una població que treballa eminentment en els serveis, però també en la indústria i la construcció.

Santa Coloma esdevé avui una realitat mutant dins una societat en canvi, tal vegada immersa en quelcom més profund: en un veritable canvi de societat. És aquest un procés global que es presenta en aquest moment a tot el món occidental, amb aplicacions sobre el terreny més o menys semblants pel que fa a l'aparició de noves oportunitats però també de noves problemàtiques. Entre altres aspectes, aquest canvi posa en qüestió el model cultural amb què hem viscut els últims trenta anys. I ens força a una reflexió en profunditat sobre el model de ciutat que volem tenir i el paper que volem que jugui en el seu entorn metropolità.

Aquest territori ha patit un creixement demogràfic molt espectacular, que ha transformat el que va ser un poble rural de 15.000 habitants l'any 1952 en una urbs desproporcionada que va anar creixent i acollint una allau de famílies que somiaven amb un lloc a la societat industrialitzada de les grans ciutats. En l'actualitat el cens de població és de 120.560 habitants, dels quals un 18 % és d'origen immigrant.

El procés necessita trobar en la cultura el suport indispensable que faciliti la cohesió social i ajudi a aconseguir una projecció i un reconeixement interior i exterior de la nova realitat de Santa Coloma. En aquest sentit, una proposta decidida és el nomenament de Santa Coloma com a Ciutat Pubilla de la Sardana 2007. Aquest reconeixement, que ja té més de 45 anys d'història, distingeix cada any una ciutat catalana, que tindrà el deure de promoure i enriquir aquesta manifestació de la cultura tradicional.

La cultura és el suport indispensable que facilita la cohesió social i ajuda a aconseguir una projecció i un reconeixement interior i exterior de la nova realitat de Santa Coloma.

TERRITORI REDUÏT I COMPACTAT

L'orografia accidentada marca més que la distància. Els turons acaben condicionant els límits entre uns tretze barris identificats en sis districtes de la ciutat. En definitiva, es creen distàncies mentals més que físiques entre els diferents barris o entre ells i el centre. En alguns casos, equipaments o activitats culturals que tenen lloc a pocs centenars de metres sembla que estiguin a distàncies insalvables. Al contrari, hi ha una forta vivència de la proximitat territorial dels equipaments i les activitats culturals quan estan al mateix barri. El relleu també marca els límits de la ciutat amb Badalona, i el riu Besòs ho fa amb Barcelona. Santa Coloma està ben connectada amb Barcelona, i ho estarà encara més amb la nova línia del metro, però encara poc i malament amb altres localitats i comarques veïnes: Badalona, Montcada, el Vallès.

Per la seva poca grandària com a municipi i per la seva història com a ciutat d'acollida de grans quantitats de població,

a Santa Coloma no hi ha pràcticament cap indústria destacada, exceptuant la fàbrica de cervesa Damm. De fet, el marge dret del Besòs, venut a Barcelona el 1942, encara continua sent sociològicament molt colomenc, tot i que no ho és pas econòmicament. Aquest fet provoca una manca d'ingressos per a la ciutat que repercuteix en els pressupostos generals, en particular, en els culturals. Al final es produeix una dependència de Santa Coloma de les aportacions econòmiques extraordinàries que han fet, i segueixen realitzant, els governs tant català com espanyol al llarg de la història. Tot plegat provoca una sensació de desequilibri pressupostari permanent i un sentiment de deute històric envers la ciutat difícil de compaginar amb un creixement econòmic autònom i sostenible.

Hi ha una sensació generalitzada entre tota la població que Santa Coloma ha millorat molt com a ciutat en els aspectes urbanístics i de serveis a la ciutadania. S'han superat les grans deficiències socials i urbanístiques (asfaltat, manca de serveis bàsics, atur, transport, inseguretat, etc.). A més, el parc fluvial del Besòs ha donat un nou aire al conjunt de la ciutat. Santa Coloma també ha guanyat espais verds i de serveis, com el parc d'Europa o Can Zam, i noves zones de vianants, com la nova rambla de Sant Sebastià, millores que generen noves oportunitats per a la ciutat.

SOCIETAT DE CONTRASTOS

La composició social de Santa Coloma és la d'una societat mosaic. La identitat comuna ha anat canviant amb el temps des de fa una pila d'anys, i ho fa avui encara amb les noves migracions. S'està anant cap a una societat multicultural. Això es viu en clau d'oportunitat i d'enriquiment.

Santa Coloma es troba, actualment, davant del seu segon gran canvi demogràfic (el primer va ser el gran creixement dels anys 50-60). Entremig hi ha hagut una enorme millora de les condicions de vida de la societat colomenca. Tal com apareix cíclicament en els ritmes de les ciutats, pel camí hi ha gent que ha marxat i gent que ha vingut a viure a Santa Coloma.

Santa Coloma no ha tingut una burgesia prou influent a nivell industrial ni cultural. Les grans famílies de terratinents locals, molt lligades en el passat a les activitats pageses però no a les industrials, mai van apostar per la cultura a nivell local. D'això es desprèn que a Santa Coloma no hi hagi, com en tantes altres ciutats de l'entorn metropolità, una entitat forta, hereva d'una possible agrupació burgesa d'època.

Els colomencs i les colomenques mantenen des de sempre un orgull de pertinença a Santa Coloma força elevat, encara que va ser més fort en el passat (anys 70-80). Es pot viure fora de Santa Coloma però sempre es manté el sentiment d'origen. Actualment, però, creix també el sentiment de pertinença a l'àrea metropolitana de Barcelona. Tot i així, alguns sectors de població fan una plena "opció de vida per Santa Coloma": busquen mantenir el seu lloc de residència, i també de treball, a la ciutat. En l'àmbit cultural colomenc és on es nota més aquest orgull de pertinença.

UNA CULTURA DINÀMICA

S'ha detectat al llarg dels anys la capacitat de la societat colomenca d'incorporar noves tradicions, que han arrelat a la ciutat.

Es reconeix una vitalitat cultural passada lligada al moviment associatiu. Actualment, aquesta capacitat d'engrescar la població està més associada als creadors joves amb voluntat de començar a despuntar que en aquells professionals ja establerts i més coneguts fora de la ciutat.

Existeix també una certa "Denominació d'origen" de Santa Coloma que no es concreta en res més que en "ser" de Santa Coloma. Es porta la "colomitat" amb orgull quan s'està i es treballa culturalment fora de la ciutat. Hi ha un sentiment de "fer ciutat", d'una "empremta Santa Coloma". Això es detecta en les afirmacions dels mateixos grups artístics, en les declaracions d'algunes entitats, etc.

Les ciutats de *Santa Coloma*

Santa Coloma, com altres ciutats de l'entorn metropolità, ha viscut canvis al llarg del darrer segle que han marcat el seu estat actual tant en els aspectes materials com en l'imaginari col·lectiu. Són diferents imatges que ha tingut la ciutat i que corresponen a diferents moments en el temps i, en part també, a la visió que n'han tingut, o en tenen encara, diferents grups de població i diferents generacions. De manera sintetitzada es poden identificar unes quantes Santa Coloma al llarg dels anys:

EL POBLE PAGÈS

Santa Coloma a l'inici del segle XX se circumscriu al centre de la vila i a un nucli de població força reduït. Encara avui, certs sectors de població lligats a les famílies històriques de la localitat la identifiquen amb el poble que fou fins a l'inici del segle XX.

EL POBLE DE REPÒS

Aigües medicinals, un clima més convenient per la salut, tot això buscaven els estiuejants barcelonins que arribaven al poble. Fins i tot la Mancomunitat de Catalunya, en un exercici de planificació macroterritorial, va destinar Santa Coloma a ser poble de repòs.

EL POBLE RADICAL

No és gaire conegut el paper que va tenir Santa Coloma en la política radical, tant en l'aspecte catalanista com en la força del moviment anarquista, els anys 30 del segle passat i fins la Guerra Civil. Diversos ateneus, sindicats, revistes i activistes varen ser els protagonistes d'una època curta, però culturalment molt activa, de la ciutat.

LA CIUTAT DEL CONTRAST

També, els anys 50, ja superades les penúries de la postguerra i abans del creixement desmesurat dels 60, representen per a Santa Coloma un moment dolç, en què la població, al voltant de les 35.000 persones, fa encara vida de poble però en un cert context ja de ciutat, cosa que li permet disposar de tots els avantatges de l'època, mentre, per altra part, els nous colomencs passaven penúries per llaurar-se un nou horitzó.

LA CIUTAT DORMITORI

Apartir dels anys 60 i fins a la meitat dels anys 70 del segle passat, Santa Coloma acull l'arribada d'un nombre molt important d'immigrants de la resta de l'Estat. En 15 anys, la ciutat quadruplica la seva població sense estructurar cap tipus de servei. El caràcter obrer i l'absència de fàbriques fan que Santa Coloma esdevingui una ciutat dormitori.

C

LA CIUTAT ROJA

ondicions de vida deficitàries i una població conscient i mobilitzada fan que als anys 70 Santa Coloma esdevingui un dels puntals a Catalunya de la lluita veïnal. Les lluites per l'ambulatori foren emblemàtiques d'aquest tipus d'activitat, amb una forta presència de moviments de l'esquerra en general.

O

LA CIUTAT JOVE

brim els 70, una dècada en la què Santa Coloma assoleix el seu màxim de població, amb un fort component de joves –quasi el 50% de la població no sobrepassa els 30 anys–, que conferien a la ciutat un caràcter dinàmic en els camps de l'activitat cultural, social, política, etc.

L

LA CIUTAT ACTIVA

a democràcia són temps d'il·lusions, de projectes i d'accions. Un temps bo per a les iniciatives culturals: es recuperen festes prohibides i se'n creen de noves, s'inicien programes especials, s'obre algun equipament cultural i es facilita la participació de la ciutadania.

O

LA CIUTAT DE LA NOVA IMMIGRACIÓ

ferint-se com a terra de recepció i acollida en l'entorn metropolità, Santa Coloma ha rebut, a partir del l'inici del segle XXI, un nombre important de persones vingudes, la majoria, de països no europeus. Destaquen les comunitats del Marroc, la Xina i l'Ecuador, però també d'altres països dels mateixos tres continents.

M

LA CIUTAT RESIDENCIAL

algrat l'important allau migratori, alguns barris de Santa Coloma han anat assolint estàndards de qualitat urbanística, ambiental, de serveis i altres que li han donat un caràcter residencial. Se supera, així, l'estadi de ciutat dormitori del passat. La pressió de la nova migració desplaça la població establerta i genera nous desplaçaments interiors i cap a altres municipis.

A

LA CIUTAT QUE VINDRÀ

nivell urbanístic i de serveis els avanços han estat inqüestionables, hi ha un reconeixement generalitzat, per part de tots els sectors de la població, de la millora viscuda en tots els fronts ciutadans. Els colomencs i les colomenques s'han desacomplexat i viuen el present com a ciutadans normalitzats culturalment.

Agraïments

El Patronat pro Aplec i Amics de la Sardana agraïeixen a les següents institucions, entitats i persones la seva col·laboració per fer possible el projecte Santa Coloma Ciutat Pubilla 2007.

A les persones que formen la Junta Directiva del Patronat pro Aplec i Amics de la Sardana.

A la Comissió impulsora de la candidatura de Santa Coloma com a Ciutat Pubilla 2007, formada per les entitats següents: Centre Excursionista Puigcastellar, Centre de Tradicions Populares Joan Pairó, Àrea Cultural Oriol, Orfeó Tanit, Associació Cultural La Colmena, Club Ciclista Colomenc, UDA Gramenet, Centro Cultural Colonia Egabrense, Casa de Aragón Virgen del Pilar, Airiños da Nosa Galicia, Colla Vella de Diables i Associació Sociocultural Els Ibers de Santa Coloma de Gramenet.

A les entitats: Obra del Ballet Popular, Coordinadora d'Aplecs Sardanistes de la Comarca de Barcelona, CASCB i Federació Sardanista de Catalunya.

A les parròquies i entitats que han col·laborat en la recollida de signatures per tal de donar suport a la candidatura de Santa Coloma com a Ciutat Pubilla.

A les persones següents: Joan Viñas, Eduard Juanola, Montserrat Altimira, Joan Garcia, Elisa Reverter, Josep Martinell, Justo Molinero, Manuela de Madre, Ramon Jordan, Josep M. Suriol, Glòria Espluga, Serafi Antúnez, Miquel Grau, David Campos, Maika Navarro, Màrius Sampere, Bernat Bofarull, Juanjo Marin, Jordi Olivés Juanola, Andreu Banús, Miquel Àngel Vera, Jordi Fortuny, Pilar Ribó, Bartomeu Duran, Rafael Trias.

La Comissió organitzadora agraïeix a la família Gené, especialment a Joan i Marnel Gené, fills de Conxa Badia, les facilitats donades a l'hora de fer possible l'escultura pública *La sardana* i la seva generositat en compartir amb la ciutat de Santa Coloma un objecte de valor incommensurable.

La Comissió organitzadora agraïeix el seu suport als més de 1.500 ciutadans colomencs que, mitjançant la seva signatura, van manifestar adhesió al projecte Santa Coloma Ciutat Pubilla 2007.

La Comissió organitzadora agraeix també el seu suport al projecte Santa Coloma Ciutat Pubilla de la Sardana 2007 a les entitats següents: AECC Catalunya Contra el Càncer, Agrupació del Comerç i la Indústria de Santa Coloma de Gramenet (que comprèn 800 comerciants i empresaris), Agrupació Cultural en Defensa de la Gent Gran, Agrupació de Veïns del Districte III, Agrupació de Veïns del Barri del Fondo, Àrea Cultural Oriol, Arxiprestat de Santa Coloma, Associació de Puntaires de Santa Coloma, Associació de Veïns de Can Mariner, Associació de Veïns de la Riera Alta, Associació de Veïns del Riu Nord, Associació de Veïns del Riu Sud, Associació de Veïns dels Safaretjos, Associació de Veïns de Santa Rosa, Asociación de Soporte Emocional en el Duelo, Associació Penya Bètica, Associació d'Afectades i Afectats de Fibromiàlgia i Fatiga Crònica, Bancaixa, Ban-

co Pastor, Banco Bilbao Vizcaya Argentaria (BBVA), La Baska Còmics, Caja de Ahorros del Mediterráneo, Caja de Badajoz, Cajamar, Caja Rural de Jaén, Caixa Catalunya, Caixa Manlleu, Caixa de Manresa, Caixa Sabadell, Castellars de Santa Coloma, Centre de Tradicions Populares Joan Pairó (CTPC), Centre Excursionista Puigcastellar, CEMFIS, Cercle Filatèlic de Santa Coloma, Club de Bàsquet Santa Coloma, Club Ciclista Colomenc, Club Patí Colomenc, Club Sant Jordi, Colla de Draconaires de Santa Coloma, Colla de Trabucaires de Santa Coloma, Colla Vella de Diables de Santa Coloma, Col·lectiu Ecologista Gram, Col·legi Verge de les Neus, Consell Esportiu del Barcelonès Nord, Convergència i Unió, Coordinadora d'Associacions de Dones, Coordinadora de la Gent Gran, Coordinadora de Jubilats, EIDOS Dinamització Social, El Punt, Escola de Puntaires del Raval, Es-

cola Municipal de Música, Escola Oficial d'Idiomes, Esquerra Unida i Alternativa, FAVGRAM, Fundació Aspanide, Fundació Tallers de Catalunya, Fundació Privada Integramenet, Gimnàs Pitús, Grallers de Santa Coloma, Grup de Dones de Can Mariner, Grup de Dones dels Safaretjos, Hermandad Rociera Pura y Limpia, Hermandad Rociera San Rafael Arcángel, Iniciativa per Catalunya Verds, Jubilats i Pensionistes, Marfil Santa Coloma, Orfeó Tanit, Parròquia de Sant Josep Oriol, Parròquia de Santa Coloma, Partit Popular, Penya Barcelonista de Santa Coloma, Porcuatro Disseny Gràfic, Partit dels Socialistes de Catalunya, Produccions Tanit Serveis Culturals, Raíces del Sur, Societat Cooperativa Limitada La Colmena, Solentiname, Taller de Pintura amb Roba, Transports Font Ginesta, Tresens, Triballcoloma, Unió General de Treballadors, Unió Colomenca d'Atletisme.

El Patronat pro Aplec i

Amics de la Sardana

El Patronat pro Aplec i Amics de la Sardana són en l'actualitat dues de les entitats més significatives de Santa Coloma de Gramenet dedicades a la promoció de les tradicions populars catalanes, concretament de la sardana. A l'aixopluc del Centre Excursionista Puigcastellar, van trobar, ja fa anys, les complicitats necessàries per conservar i mantenir l'esperit de les tradicions al nostre municipi.

CRONOLOGIA DEL PATRONAT PRO APLEC I AMICS DE LA SARDANA DE SANTA COLOMA DE GRAMENET

Començament del segle XX. S'inicien a Can Sisteré les primeres ballades de sardanes, promogudes pels germans Tusell, que difonen el coneixement de la sardana i l'ensenyen a ballar a Santa Coloma.

1913 i 1914. Es ballen sardanes per la Festa Major. El **1915**, en ocasió de la inauguració de la nova església, ve la cobla La Principal de la Bisbal.

1916 i 1917. Es comencen a tocar sardanes, però només ballen els forasters.

1920. Trobem el primer indici d'Amics de la Sardana en el Grup Sardanista, creat pel jovent i amb seu a Can Xaconet, que organitza una ballada de sardanes amb gran èxit.

1921. El Grup Sardanista organitza una segona ballada.

1926. Fundació de l'entitat Amics de la Sardana.

1936. El dia 7 de juny se celebra el primer Aplec de la Sardana a la font de l'Alzina.

Durant els anys de la Guerra Civil i els següents anys de repressió, les activitats sardanístiques queden en un segon terme. No es reprenen fins als anys quaranta.

1940-50. Un grup organitza sardanes els dissabtes a la nit i ensenya a ballar-les els diumenges al matí a Can Roig i Torres.

1951. La secció Amics de la Sardana pot consolidar la seva tasca i trobar les persones necessàries a l'aixopluc del Centre Excursionista Puigcastellar.

1955. L'Associació es planteja l'organització del 2n Aplec de la Sardana. No serà fins a l'any següent, el 8 de juliol de

1956, que es veu realitzat el projecte. Ballades matí i tarda sota la pineda de can Butinyà constitueixen la materialització del 2n Aplec de la Sardana, després de 20 anys de la seva primera edició. D'aleshores ençà, cap any no ha mancat l'Aplec.

1959. Després d'una intensa campanya de captació de socis, els Amics ofereixen, de juny a setembre, una sessió nocturna de ballades cada dissabte, activitat que continuen el **1960**.

1961. El 30 de juliol se celebra el primer Concurs de Colles Sardanistes a l'antic camp de futbol de la Gramenet. El mateix mes, els Amics de la Sardana organitzen el primer concert de música i cant coral als jardins de Can Roig i Torres. Es fan quatre concerts més en els anys següents.

1962. Col·locació de l'escut d'Amics de la Sardana al monument a Pep Ventura situat al camí dels Degollats, a Montserrat.

1965. Organització d'un curset per aprendre a ballar sardanes, amb el repartiment de 250 diplomes.

1972. Fundació del Patronat pro Aplec, promoguda per Amics de la Sardana amb la finalitat de donar suport al seguiment dels aplecs. El primer Aplec organitzat conjuntament per Amics de la Sardana i el Patronat pro Aplec va ser el XVIII, que es va celebrar a can Butinyà.

Ja en la democràcia, es continua organitzant el tradicional Aplec de la Sardana. Enguany arribem al 53è. Les ballades –aproximadament unes quatre-cents vint-i-cinc– han estat presents a les festes majors, la Diada de Sant Jordi i la Diada de la Sardana. Es programen també concursos de colles sardanistes, concerts de música catalana i audicions extraordinàries: monument als laietans, aniversari de La Colmena, festival al Raval, Festival de Dansa Catalana, etc.

2006. Constitució de la Comissió impulsora de la candidatura de Santa Coloma de Gramenet com a Ciutat Pubilla de la Sardana 2007, formada pel Patronat pro Aplec, Amics de la Sardana i l'Ajuntament, amb el suport d'un gran nombre d'entitats locals i de la ciutadania en general.

2007. Santa Coloma de Gramenet celebra la seva proclamació com a Ciutat Pubilla de la Sardana amb un extens i innovador programa d'actes, que tenen com a objectius popularitzar les tradicions catalanes, donar suport a les produccions locals per tal de posar un accent colomenc a l'any de pubillatge, projectar la imatge exterior de la ciutat i recuperar-ne la memòria històrica.

JUNTA DIRECTIVA DEL PATRONAT PRO APLEC I AMICS DE LA SARDANA

President:

Asensio Hernández Hernández

Vicepresident:

Jordi Olivés Garrigó

Tresorera:

Isabel Ibáñez Blaguer

Secretària:

Rosa Gisbert Balanza

Vocals:

Pere Santos Brillas

Sara Díaz Cabrillo

Elena Callén Giménez

Mercè Prat Bruna

Roser Bou Pujades

Programa d'actes oficials de *Pubillatge*

1. POPULARITZACIÓ DE LES TRADICIONS CATALANES

ACTES DE PROCLAMACIÓ 29

- 1.1. Arribada de la Flama de la Sardana 29
- 1.2. Proclamació de la Ciutat Pubilla 29
- 1.3. Inauguració de l'escultura pública *La sardana* 30
- 1.4. Dinar de germanor 31
- 1.5. *El venciment del drac* 31
- 1.6. Diada de Sant Jordi 31
- 1.7. Concert de la Coblà Simfònica de Catalunya 31
- 1.8. Elements simbòlics de la Ciutat Pubilla 32

SARDANES L'ANY 2007 32

- 1.9. Programació de ballades durant l'any 32
- 1.10. Sardanes temàtiques 33
 - 1.10.1. Sardanes del mestre Joan Pairó 33
 - 1.10.2. Sardana i dona 33
 - 1.10.3. Homenatge al Sr. Pere Roig 33
 - 1.10.4. Onze de Setembre: sardanes de Santa Coloma 33
- 1.11. Ballades d'estiu 33

INTERVENCIIONS DIVULGATIVES VINCULADES

A LA DIFUSIÓ DE LA SARDANA 33

- 1.12. La Ciutat Pubilla a la Diada de l'Ensenyament 33
- 1.13. Ball de punts lliures 33
- 1.14. Ensenyament de sardanes 33
- 1.15. Gimcana de les tradicions populars 33
- 1.16. Taller de Ball 33

2. PRODUCCIONS LOCALS

- 2.1. *My way*: concert de sardana fusió 35
- 2.2. *Testes de fang* 35
- 2.3. *Cançó d'amor i de guerra* 35
- 2.4. Transardana: les sardanes noves 37
- 2.5. Companyia de Ballet David Campos 37
- 2.6. Concert de cloenda 37
- 2.7. *Sons de Santa Coloma* 37
- 2.8. La Ciutat Pubilla digital 37
- 2.9. Actes literaris a l'entorn del pubillatge 37
- 2.10. Exposició de fotografia 37
- 2.11. Concurs de pintura 37

3. PROJECCIÓ EXTERIOR DE LA CIUTAT

- 3.1. *La sardana del pubillatge* 39
- 3.2. Aplec de la Sardana 39
- 3.3. Segell oficial del pubillatge 39
- 3.4. Senyalització de Santa Coloma Ciutat Pubilla 2007 39

4. RECUPERACIÓ DE LA MEMÒRIA HISTÒRICA

- 4.1. Música d'Arrel 41
- 4.2. *Master class* 41
- 4.3. Exposició "Catalunya al món, el món a Catalunya" 42
- 4.4. Jornades divulgatives 42
- 4.5. Vocabulari de les tradicions populars 42

1. Popularització de les *tradicions catalanes*

Un dels objectius prioritaris de Santa Coloma Ciutat Pubilla 2007 és trobar la complicitat i la participació d'amplis sectors de ciutadans per popularitzar la sardana i, més genèricament, les tradicions catalanes.

1.1.

ARRIBADA DE LA FLAMA DE LA SARDANA

La flama de la Sardana arribarà a Santa Coloma de Gramenet des d'Esparreguera, Ciutat Pubilla que ens ha precedit. Els sardanistes d'honor, colomencs que han destacat per la seva fidelitat i la defensa de la sardana i que simbòlicament representen els sardanistes d'arreu de Catalunya, prendran el relleu de la Flama al pont vell de Santa Coloma.

Una cercavila de benvinguda, formada per les colles de tradicions populars de Santa Coloma, acompanyarà els sardanistes d'honor en un itinerari pels carrers de la ciutat fins al carrer de Lluís Companys, el carrer del Teatre Sagarra. Des d'aquest punt, una sèrie de relleus portarà la Flama al Teatre, on un seguici encapçalat pels sardanistes d'honor, el president de l'Obra del Ballet Popular, els alcaldes de Santa Coloma i d'Esparreguera i altres autoritats, rebrà oficialment la Flama. Els sardanistes d'honor encendran el pebeter i començaran els actes de proclamació de la Ciutat Pubilla.

Dia: 21 d'abril

Lloc: Pont vell de Santa Coloma, carrers de la ciutat i Teatre Sagarra

Hora:

18.00 h. Arribada de la Flama
al pont vell de Santa Coloma
Cercavila de benvinguda

19.30 h. Encesa del pebeter al
Teatre Sagarra

1.2.

PROCLAMACIÓ DE LA CIUTAT PUBILLA

Els actes protocol·laris de proclamació de Santa Coloma com a Ciutat Pubilla de la Sardana 2007 s'iniciaran al Teatre Sagarra amb la lectura de la lliçó magistral del poeta colomenc Jordi Valls, guanyador dels darrers Jocs Florals de Barcelona. A continuació, les autoritats faran els parlaments institucionals i l'Escola de Música, amb una mostra de música popular catalana, clourà la primera part de l'acte.

Durant l'entreacte, podrem assistir a una ballada de sardanes, a càrrec de la Cobla Premià, a l'exterior del Teatre, on s'interpretarà, entre altres, *La sardana del pubillatge*, del compositor badaloní Jordi Paulí.

La proclamació es reprendrà amb la projecció del documental *Testes de fang*, realitzat per Juanjo Marín amb la col·laboració de Bernat Bofarull, que recrea la figura de l'artista local Conxa Badia.

Dia: 21 d'abril

Lloc: Teatre Sagarra

Hora:

19.30 h. Lectura de la lliçó magistral a càrrec del poeta Jordi Valls

Parlaments institucionals

Mostra musical a càrrec de l'Escola de Música

20.30 h. Ballada de sardanes a càrrec de la Cobla Premià, amb la interpretació de *La sardana del pubillatge*

21.15 h. Projecció del documental *Testes de fang*

1. 3.

INAUGURACIÓ

DE L'ESCUPTURA PÚBLICA 'LA SARDANA'

L'escultura monumental *La sardana*, ubicada al parc d'Europa, serà un dels testimonis més representatius del pubillatge de Santa Coloma i un nou element escultòric per a l'ampliació del patrimoni artístic públic de la ciutat. Aquesta escultura de grans dimensions reproduceix un original en bronze del període 1975-1981 de la desapareguda artista local Conxa Badia. La reproducció de *La sardana* anirà a càrrec de l'escultora Marta Solsona.

L'acte d'inauguració començarà a la plaça de la Vila amb el descobriment de la placa commemorativa del pubillatge de la ciu-

tat. Una cercavila, protagonitzada pels grups locals de tradicions populars, portarà la comitiva fins al parc d'Europa, on les autoritats inauguraran l'escultura pública. L'acte es clourà amb una ballada de sardanes i un dinar de germanor.

Breu biografia de Conxa Badia:

Conxa Badia neix a Santa Coloma de Gramenet l'any 1927. Comença a dibuixar des de molt petita, i amb 15 anys s'inicia en l'estudi de l'escultura al taller de l'escultor colomenc Joan Gironès.

El 1944 ingressa a l'Escola Superior de Belles Arts de Sant Jordi i el 1954 es casa amb Juan Gené Roigé, metge de Santa Coloma, amb qui compartirà tota la vida i tindrà dos

fills. En aquesta època practicava el dibuix i la pintura i imprimia amb tècniques de linòleum o serigrafia.

La segona etapa de la seva producció artística s'inicia als anys 70. L'artista, influïda per autors com Henry Moore, experimenta una evolució cap a l'escultura abstracta, amb una obra realitzada en gres a alta temperatura, bronze i pedra que guanya en personalitat, força, dinamisme, moviment i alegria. Alhora inicia el treball amb gravats (aiguaforts i puntes seques) i emprèn el que serà una obra artística, no escultòrica, molt voluminosa i important.

La segona meitat dels 70 va ser el moment de més creació, dedicació i realització personal. Una de les escultures més representatives d'aquesta segona etapa és l'anomenada Sardana, en bronze, que presidia la consulta del Dr. Gené i que s'ha seleccionat per commemorar el pubillatge de Santa Coloma.

Dia: 22 d'abril

Lloc: Plaça de la Vila, carrers de la ciutat i Parc Europa

Hora:

11.00 h. Inauguració de la placa commemorativa

11.30 h. Cercavila

12.00 h. Inauguració de l'escultura

12.30 h. Ballada de sardanes

14.30 h. Dinar de germanor

1.4.

DINAR DE GERMANOR

El dinar de germanor, organitzat pel Patronat pro Aplec i Amics de la Sardana, serà un punt de trobada dels ciutadans i les entitats de Santa Coloma en el marc de les instal·lacions de Torribera. En el dinar comptarem també amb la presència de representants d'entitats tan emblemàtiques del món de la sardana com la Federació Sardanista i l'Obra del Ballet Popular i amb autoritats i alcaldes de les ciutats pubilla que ens han precedit.

Dia: 22 d'abril

Lloc: Torribera

Hora: 14.30 h

1.5.

'EL VENCIMENT DEL DRAC'

El venciment del drac és una proposta organitzada per la Casa de Aragón que escenifica la lluita ancestral entre les forces del bé i del mal. L'acte començarà amb el lliurament de premis de reconeixement a les persones i les entitats que més han fet pels aragonesocatalans durant l'any 2007. Després es proclamarà la *real moza* de l'entitat aragonesa.

El grup de dansa de la Casa de Aragón acompanyarà el lliurament amb uns balls medievals tradicionals, i amb l'aparició d'un drac de grans dimensions començarà un espectacle en què participen diversos col·lectius i entitats de la ciutat.

El vencimet del drac es portarà a terme a la plaça de Pau Casals i compta amb la intervenció d'entitats de tradicions populars catalanes colomenques, com la Colla de Diables, la Colla de Trabucaires i les colles sardanistes. Hi participen també Airiños da nosa Galicia, l'Associació de Veïns del Raval, l'Associació de Veïns de Can Mariner, l'Associació de Veïns del Riu Sud, l'Associació de Veïns del Riu Nord, el Casal Albert Francàs, la Colonia Egabrense i l'Hípica Canyet.

Ho patrocina el Gobierno Aragonés, la Generalitat de Catalunya, la Diputació de Barcelona, l'Ajuntament de Santa Coloma de Gramenet, Ibercaja, Cinpiel i Deco-Art.

Dia: 22 d'abril

Lloc: Plaça Pau Casals

Hora: 20.30 h

1.6.

DIADA DE SANT JORDI

El 23 d'abril, amb motiu de la celebració de la Diada de Sant Jordi i en l'entorn del tradicional mercat de llibres de la plaça de la Vila, el Patronat pro Aplec i Amics de la Sardana, amb la col·laboració de l'Ajuntament, organitzen, a les set de la tarda, una ballada de sardanes amb la presència de la Cobla Premià.

Dia: 23 d'abril

Lloc: Plaça de la Vila

Hora: 19.00 h

1.7.

CONCERT DE LA

COBLA SIMFÒNICA DE CATALUNYA

En el context dels concerts d'inauguració de l'Auditori de Santa Coloma de Gramenet, la Cobla Simfònica de Catalunya oferirà un concert de format ampli amb música de cobla orquestrada simfònicament. En aquest concert, tindrem l'oportunitat d'assistir a la interpretació oficial de la sardana *Santa Coloma de Gramenet, Ciutat Pubilla* de Jordi Paulí, expressament composta per aquest pubillatge.

Dia: 29 d'abril

Lloc: Auditori Can Roig i Torres

Hora: 20.00 h

1.8.**ELS ELEMENTS****SIMBÒLICS DE LA CIUTAT PUBILLA**

Els elements simbòlics que acompanyen la proclamació de Santa Coloma de Gramenet com a Ciutat Pubilla són:

La placa commemorativa, que estarà situada a la plaça de la Vila amb el text següent: "La ciutat de Santa Coloma de Gramenet ha estat proclamada solemnement Ciutat Pubilla de la Sardana per l'Obra del Ballet Popular el dia 21 d'abril de 2007."

El pebeter, dissenyat per Ricard Altés, on cremarà el foc del pubillatge en els diferents actes protocol·laris rebrà la Flama de la Sardana provinent d'Esparreguera, anterior Ciutat Pubilla.

La clau de la ciutat, que s'afegirà al clauer de les ciutats pubilla en el moment de la proclamació. La ciutat custodiarà l'esmentat clauer per lliurar-lo a l'alcalde de la població que serà proclamada Ciutat Pubilla del 2008.

L'artesà Ricard Altés i Cardelús serà l'encarregat de conceptualitzar i dissenyar el pebeter de la ciutat. Ricard Altés té una formació artística extensa, que passa per l'Escola del Treball, l'Escola Massana i la Facultat de Belles Arts de Sant Jordi. Els anys d'experiència en treballs artesans amb metalls, fustes i esmalts i la seva vinculació personal amb les tradicions populars fan d'ell la persona ideal per dur a terme aquesta tasca.

Dia: 22 d'abril

Lloc: Plaça de la Vila

Hora: 11.00 h. Inauguració de la placa commemorativa

1.9.**PROGRAMACIÓ****DE BALLADES DURANT L'ANY**

Una programació estable de ballades organitzades pel Patronat pro Aplec i Amics de la Sardana, amb una vintena de cites amb la sardana, ens donarà l'oportunitat d'apropar-nos a la dansa. Aquest any de pubillatge hi haurà un increment significatiu de sessions, ja que s'amplien amb les ballades temàtiques i les nocturnes de l'estiu.

1.10. SARDANES TEMÀTIQUES

1.10.1.

Sardanes del mestre Joan Pairó

Primera ballada temàtica de l'any, que ret homenatge al folklorista local Joan Pairó. La cobla La Nova del Vallès interpretarà, el diumenge 6 de maig a les 12 h, algunes de les seves obres més emblemàtiques. Simbòlicament, tindrà lloc a la plaça Manent, davant del Centre de Cultura i Tradicions Populars que porta el seu nom. S'aprofitarà l'ocasió per ordenar i publicar unes quaranta peces musicals escrites pel mestre, recuperades recentment i que formen part del patrimoni musical de la ciutat.

1.10.2.

Sardana i dona

En aquesta segona ballada temàtica s'interpretaran sardanes creades per dones o vinculades especialment a elles. La iniciativa quedarà recollida en la programació del Dia de la Dona del març de 2008, i simbòlicament tindrà lloc a la plaça de Montserrat Roig, escriptora i dona compromesa amb el seu temps.

1.10.3.

Homenatge al Sr. Pere Roig

El Patronat pro Aplec i Amics de la Sardana reten un homenatge al senyor Pere Roig, introductor del ball de bastons a la ciutat, amb una mostra de danses populars de bastons i la presentació d'una breu biografia que ens aproparà al personatge. L'homenatge tindrà lloc al Teatre Sagarra dins de la programació de la Festa Major d'Hivern de 2007.

1.10.4.

Onze de Setembre:

sardanes de Santa Coloma

En el context de la celebració de la Diada Nacional de Catalunya i integrades en els actes protocol·laris que se celebraran a la plaça de la Vila, assistirem a una ballada de sardanes dedicades a la ciutat de Santa Coloma, que tenen com a objectiu recuperar una part de la memòria musical dels colomencs. Els compositors locals Pere Lloberes i Josep Pascual tindran una especial rellevància en aquesta ballada temàtica

1.11.

BALLADES D'ESTIU

Aprofitant les caloroses i llargues nits d'estiu, el Patronat pro Aplec ens proposa tres ballades nocturnes, a les 22.30 h, els primers dissabtes del mes de juliol a la plaça de la Vila. Les cobles convidades són la cobla Ciutat de Terrassa, la Thermalenca i La Nova del Vallès.

1.12.

LA CIUTAT PUBILLA

A LA DIADA DE L'ENSENYAMENT

El diumenge 6 de maig, a la plaça de la Vila, el projecte Santa Coloma Ciutat Pubilla de la Sardana 2007 estarà representat a l'11a Diada de l'Ensenyament Públic amb un estand divulgatiu i la ballada de sardanes, a la plaça Manent, d'homenatge al mestre Joan Pairó. Enguany, la Diada, que se celebra amb l'objectiu de ser un punt de trobada per a alumnes, professors, entitats i ciutadans, tracta el tema de la música. És així un espai ideal per presentar Santa Coloma com a Ciutat Pubilla de la Sardana 2007.

1.13.

BALL DE PUNTS LLIURES

Els punts lliures són una forma de començar a ballar sardanes fàcil i accessible per als més menuts. Aprofitant aquest fet, s'estructura una intervenció educativa a les escoles de la ciutat, on s'ensenyarà aquesta modalitat de ball.

1.14.

ENSENYAMENT DE SARDANES

El Patronat pro Aplec i Amics de la Sardana desenvoluparà una programació estable de formació pel que fa al ball de la sardana. Aquelles persones interessades a aprendre i incorporar-se a la rotllana, tindran la seva oportunitat assistint als cursets que s'impartiran a la plaça de la Vila els dissabtes al matí del 10 de febrer al 31 de març d'11.30 a 13.00 h.

1.15.

GIMCANA DE LES TRADICIONS POPULARS

La Gimcana de les tradicions és una forma lúdica de difondre, entre amplis sectors de la ciutadania, les tradicions populars catalanes. La Gimcana s'adreçarà a tota mena de públic i estarà situada en diferents punts estratègics de la ciutat per facilitar-ne la participació. Aquesta proposta és impulsada pel Centre de Normalització Lingüística L'Heura i l'Associació Fondo Comerç.

1.16.

TALLER DE BALL

El tercer diumenge de cada mes, l'associació Triballcoloma organitza un taller de ball tradicional acompanyat d'un concert. Amb motiu de l'any del publicatge colomenc, el 17 de juny, al Casal Mas Fonollar, Triballcoloma proposa un taller temàtic dedicat a l'aprenentatge de diferents varietats de sardanes.

2. Produccions

Locals

Amb una voluntat clara de potenciar les produccions locals, la ciutat es proposa l'objectiu de renovar les tradicions a partir de les propostes artístiques dels creadors locals.

El dissabte 21 d'abril a les 21.15 h. al Teatre Sagarra, es projectarà *Testes de fang*, el documental gira a l'entorn de l'escultora Conxa Badia

2.1.

'MY WAY': CONCERT DE SARDANA FUSIÓ

My way és una producció local en què músics de diferents tendències es troben per reinterpretar la sardana i altres músiques tradicionals. A partir d'una formació estable que donarà unitat al concert, una sèrie de representants de grups musicals colomencs aportaran el seu accent personal a *My way*. Compartirem també amb sessions de dj en el format *sardana sessions*. *My way* es portarà a terme al febrer de 2008.

2.2.

'TESTES DE FANG'

El dissabte 21 d'abril, a les 21.15 h, al Teatre Sagarra, es projectarà aquest documental, elaborat, escrit i dirigit per Juanjo Marín amb la col·laboració i la coordinació musical de Bernat Bofarull.

El documental gira a l'entorn de l'escultora Conxa Badia, i recull també la relació que va establir amb el músic Joan Pairó. El títol *Testes de fang* fa referència als bustos de fang que ella creava i a la sardana que el músic colomenc li va dedicar. Aquesta peça musical és tan significativa que fou la primera sardana interpretada per La Principal de la Bisbal en l'acte d'homenatge a Joan Pairó organitzat pel Patronat pro Aplec.

Un grup de músics interpretaran aquesta partitura del mestre i altres músiques en directe com a banda sonora del documental.

2.3.

'CANÇÓ D'AMOR I DE GUERRA'

Andreu Banús i Germán Madrid, de l'Aula de Teatre; Jaume Baliarda, de l'Avalot Teatre, i Bernat Bofarull i Juanjo Marín, de l'Escola de Música, impulsen la producció local de la sarsuela *Cançó d'amor i de guerra*.

Així, amb *Cançó d'amor i de guerra*, es posa en escena a Santa Coloma l'obra lírica catalana més popular de tots els temps, amb moments musicals molt coneguts, entre els quals s'inclou una sardana, i amb un text teatral ric i ple de matisos. Pel que fa a l'orquestra, trobarem una recerca de les sonoritats originals de la partitura en un conjunt instrumental tradicional.

La combinació de text i música pròpia de la sarsuela ben segur que farà de *Cançó d'amor i de guerra* un interessant punt de trobada i experimentació tant pels actors de l'Aula de Teatre i de l'Avalot Teatre com pels músics i cantants de l'Escola de Música. La cita tindrà lloc al Teatre Sagarra el març de 2008.

2.4.**TRANSARDANA: LES SARDANES NOVES**

La Transardana és un projecte musical en què creadors amb la voluntat d'anar més enllà de la tradició sardanística ofereixen una sèrie d'evolucions i trencaments contemporanis per provocar noves músiques. Amb els concerts de la Transardana, programats per a la Festa Major d'Estiu de 2007, aconseguirem dur a terme una proposta de renovació de les tradicions, que ens plantegem com a objectiu en aquest any de publicatge. Alguns dels noms que trobarem al cartell de la Transardana són: La Principal de la Nit, Santi Arisa, Miqui Espuma i Pascal Comelade.

2.5.**COMPANYIA DE BALLET DAVID CAMPOS**

David Campos crea un nou espectacle de dansa clàssica en el qual recull el llegat de la dansa tradicional popular. El coreògraf, antic ballarí de l'esbart Sant Martí, presenta al Teatre Sagarra, amb aquesta fusió, un nou repte d'innovació.

2.6.**CONCERT DE CLOENDA**

A l'abril de 2008, després d'un any de publicatge colomenc, l'Orfeó Tanit de Santa Coloma de Gramenet organitza el concert de cloenda del projecte Santa Coloma Ciutat Pubilla. Comptarem amb la presència de la Coral Carmina, de la Cobla Sant Jordi - Ciutat de Barcelona i de l'Orfeó Tanit. Una proposta integrada dins de la programació del 2008 del Teatre Sagarra.

2.7.**'SONS DE SANTA COLOMA'**

L'edició del CD *Sons de Santa Coloma* és una iniciativa del Centre Musical Molinet amb la col·laboració de Bernat Bo farull, Juanjo Marín i Jordi Olivés. El projecte recull una sèrie de músiques inèdites vinculades al cicle festiu i cançons antigues de la ciutat que recuperen els sons més ancestrals. Hi trobem matinades, balls de gegants, música de cercavila i cors. Els temes són interpretats per grups de la ciutat, com Poca Solfa, Orfeó Coral Tanit, Grallers, Diables, Txulapis, Draconaires, Gegants i Capgrossos, Instrumental Can Roig, Arreplegats i Cobla Ocasional, entre altres. El CD *Sons de Santa Coloma* es presentarà a la Festa Major d'Hivern 2007.

2.8.**LA CIUTAT PUBILLA DIGITAL**

Amb l'edició d'un DVD aconseguim una memòria audiovisual del que ha estat per a Santa Coloma l'experiència del publicatge. Aquest recull serà representatiu de les persones, entitats i institucions implicades i que han fet possible el projecte i constituirà un testimoni audiovisual per al futur.

2.9.**ACTES LITERARIS A L'ENTORN DEL PUBILLATGE**

L'Associació Colomenca de Literatura, ACOLITE, dins dels actes de la Primavera Literària, fa una revisió de la memòria de la ciutat i rescata biografies i obres d'alguns dels escriptors colomencs més significatius. La recerca se centrarà preferentment en el món de la literatura produïda a la Santa Coloma pairal per autors com Josep Maria de Sagarra o Josep Sol, sense oblidar altres materials literaris i personatges que fan de nexes d'unió entre tradició i contemporaneïtat.

En aquest context, una conferència a l'entorn de la figura de Josep Maria de Sagarra a càrrec de Marta Vallverdú completarà els actes literaris del publicatge.

Altres propostes d'ACOLITE són la publicació d'una auca on s'explica la història de la sardana a Santa Coloma i d'un còmic que tracta la tradició sardanística.

2.10.**EXPOSICIÓ DE FOTOGRAFIA**

El Patronat pro Aplec i Amics de la Sardana organitzen el 2007 una exposició fotogràfica amb una col·lecció de fotografies en relació amb el món de les sardanes i els instruments tradicionals. La mostra la podem veure, coincidint amb la Festa Major d'Hivern, a la sala d'exposicions del Centre Excursionista Puigcastellar, integrada en la programació que des de fa uns anys duu a terme aquest Centre.

2.11.**CONCURS DE PINTURA**

L'associació Àrea Cultural Oriol organitza enguany el seu 5è Concurs de pintura a l'oli. El tema que proposa és: "La sardana, dansa d'unitat". El Concurs, obert a tothom, tindrà sis premis dividits en dues categories, juvenil i sènior, que es lliuraran el divendres 25 de maig a la seu de l'associació.

3. Projecte exterior

de la ciutat

Un dels reptes que es proposa Santa Coloma Ciutat Pubilla és difondre una imatge de la ciutat més d'acord amb la seva realitat present, tot projectant a l'exterior els seus valors de dinamisme cultural, creativitat i capacitat d'acollida i convivència.

La proposta del Cercle Filatèlic es complementa amb un corró que funcionarà al llarg de 2007 a l'estafeta de correus de Santa Coloma, des d'on sortirà la correspondència amb el logotip "Santa Coloma Ciutat Pubilla de la Sardana"

3.1.

'LA SARDANA DEL PUBILLATGE'

La sardana del pubillatge, especialment encarregada al compositor badaloní Jordi Paulí, està concebuda per a la commemoració de l'any del pubillatge de Santa Coloma. Aquesta sardana tindrà una presència important durant tot l'any en les diferents audicions, les ballades sardanistes i els actes protocol·laris. La podrem escoltar per primera vegada als actes de proclamació del 21 d'abril al Teatre Sagarra i als actes d'inauguració de l'Auditori el 29 d'abril.

3.2.

APLEC DE LA SARDANA

El tradicional Aplec de la Sardana, organitzat pel Patronat pro Aplec i Amics de la Sardana, es va iniciar el 1936, ienguany, el 27 de maig, celebra la seva 53a edició. En aquesta ocasió, s'estrenarà la sardana *Per l'aplec* del compositor colomenc Josep Pascual. L'Aplec serà un dels esdeveniments clau per aconseguir popularitzar i fer arribar la sardana a nous públics. L'Aplec es desenvoluparà al matí, a les 10 h, i a la tarda, a les 17 h, al parc d'Europa, i a la nit, a les 22.30 h, a la plaça de la Vila.

3.3.

SEGELL OFICIAL DEL PUBILLATGE

El Cercle Filatèlic de Santa Coloma de Gramenet, entitat creada el 1951, impulsa l'edició d'un segell oficial del pubillatge dedicat a la sardana en el context de la celebració de la seva 50a exposició filatèlica. El segell oficial s'utilitzarà en la correspondència de l'Ajuntament de Santa Coloma a partir de la proclamació de Santa Coloma com a Ciutat Pubilla.

La proposta del Cercle Filatèlic es complementa amb un corró, que funcionarà al llarg del 2007 a l'estafeta de Correus de Santa Coloma, des d'on sortirà la correspondència amb el logotip "Santa Coloma Ciutat Pubilla de la Sardana". Complementen el projecte la creació de medalles, sobres i targetes commemoratives.

3.4.

SENYALITZACIÓ

DE SANTA COLOMA CIUTAT PUBILLA 2007

Una de les accions que s'emprenen per promoure la imatge de Santa Coloma a l'exterior és la senyalització dels seus accessos més importants amb una referència a la seva proclamació com a Ciutat Pubilla. Aquesta senyalització es mantindrà més enllà del pubillatge colomenc com a recordatori significatiu de l'experiència.

4. Recuperació de la memòria *històrica*

La darrera línia estratègica del projecte cultural Santa Coloma Ciutat Pubilla ens porta a una mirada al passat per tal de revisar les tradicions i donar-les a conèixer.

Coordinades per Bernat Bofarull i Jordi Olivés, les classes magistrals versaran sobre l'estructuració i arranjaments de les sardanes

4.1.

MÚSICA D'ARREL

Música d'Arrel és un festival que recull músiques essencials que no apareixen en els grans circuits comercials i que mantenen un fort vincle amb les tradicions. En aquest recull de músiques, moltes vegades transmeses oralment de generació en generació, podrem trobar un valor tant musical com antropològic.

A Música d'Arrel hi participaran representants de les terres de l'Ebre, de la Catalunya central i pirinenca i de les Illes. Abans de cada concert, hi haurà una petita introducció teòrica que el situarà. Coordinat per Jordi Olivés, Música d'Arrel tindrà lloc a l'Auditori al novembre del 2007.

4.2.

'MASTER CLASS'

Coordinades per Bernat Bofarull i Jordi Olivés, les classes magistrals versaran sobre l'estructuració i els arranjaments de les sardanes, i també presentaran una sèrie d'instruments musicals específics de la tradició musical catalana, com ara el flabiol, el tible, la tenora, el fiscorn, la trompeta, el contrabaix i el trombó de vares. Aquestes classes es vincularan al possible desenvolupament de monogràfics, seminaris o conferències a l'Escola de Música Municipal en relació amb els instruments tractats. Les *master class* es celebraran a l'Auditori a partir del juny de 2007.

4.3.

EXPOSICIÓ “CATALUNYA AL MÓN, EL MÓN A CATALUNYA”

“Catalunya al món, el món a Catalunya” és una exposició itinerant que dona a conèixer el dinamisme de la societat catalana, les seves emigracions i immigracions, les relacions comercials, les idees, els productes, les tècniques i les manifestacions culturals que han circulat en totes direccions, de Catalunya al món i del món a Catalunya. Coordinada pels professors Josep Maria Cortés i Francesc Roca, la seva itinerància començarà a partir del gener de 2008.

4.4.

JORNADES DIVULGATIVES

Unes jornades divulgatives, amb la presència dels professors Josep Maria Cortés i Francesc Roca, acompanyaran l'exposició “Catalunya al món, el món a Catalunya” per diferents punts de la ciutat. Les jornades tenen l'objectiu de presentar, enriquir i ampliar l'exposició i d'oferir alhora una oportunitat per compartir experiències i coneixements amb els assistents.

4.5.

VOCABULARI DE LES TRADICIONS POPULARS

Amb l'objectiu d'enriquir el vocabulari a l'entorn de les tradicions populars, el *Vocabulari de les tradicions populars* recull una col·lecció de termes d'instruments musicals i altres termes afins al ball de la sardana. També hi trobarem una ressenya dels personatges de la ciutat més rellevants vinculats a les tradicions populars catalanes. El *Vocabulari* és una proposta del Centre de Normalització Lingüística L'Heura.

La programació d'actes de Santa Coloma Ciutat Pubilla 2007 queda oberta a noves propostes culturals que la Comissió organitzadora pugui incorporar amb posterioritat a la publicació d'aquest document.

La Comissió organitzadora no es responsabilitzarà d'aquells actes que no es puguin dur a terme per causes alienes a l'organització.